

Cestné technické kontroly v Slovenskej republike v roku 2023

Základné štatistické ukazovatele

(21.5.2024)

Popri technických kontrolách, ktoré na Slovensku vykonáva sieť staníc technickej kontroly (STK), existuje aj druhý silný nástroj štátu na dosiahnutie dostatočne dobrého technického stavu vozidiel na to, aby nebola ohrozovaná bezpečnosť cestnej premávky. Sú ním tzv. *cestné technické kontroly*, ktoré vykonáva Policajný zbor Slovenskej republiky (PZ SR) na náhodne vybraných vozidlách zastavovaných priamo v cestnej premávke. Vďaka *smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/47/EÚ o cestnej technickej kontrole úžitkových vozidiel prevádzkovaných v Únii a o zrušení smernice 2000/30/ES* sú už do veľkej miery harmonizované naprieč členskými štátmi EÚ. Rozsah kontroly a klasifikácia chýb sú takmer úplne kompatibilné s technickými kontrolami na STK, čo umožňuje využiť dáta zbierané technickou službou technickej kontroly z cestných technických kontrol aj na priame porovnania medzi oboma nástrojmi dozoru nad technickým stavom vozidiel.

I. Počet vykonaných cestných technických kontrol

V roku 2023 bolo v Slovenskej republike vykonaných celkovo 7.139 cestných technických kontrol na náhodne vybraných vozidlách v cestnej premávke. Drvivú väčšinu z nich (takmer 99%) tvorili ťažké nákladné automobily a prípojné vozidlá, podrobnejšie rozdelenie je v pripojenej tabuľke:

Kategória vozidla		Počet vykonaných cestných technických kontrol	Podiel v percentách z celkového počtu vykonaných kontrol
M1	automobil na prepravu osôb do 8 miest na sedenie okrem miesta vodiča	8	0,11%
M2 a M3	autobus	18	0,25%
N1	automobil na prepravu nákladov do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane	66	0,92%

Kategória vozidla		Počet vykonaných cestných technických kontrol	Podiel v percentách z celkového počtu vykonaných kontrol
N2 a N3	automobil na prepravu nákladov s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	4.823	67,56%
O1 a O2	prípojné vozidlo s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane	10	0,14%
O3 a O4	prípojné vozidlo s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	2.208	30,93%
R	prípojné vozidlo za traktor	3	0,04%
T	kolesový traktor	3	0,04%
Celkom		7.139	100,00%

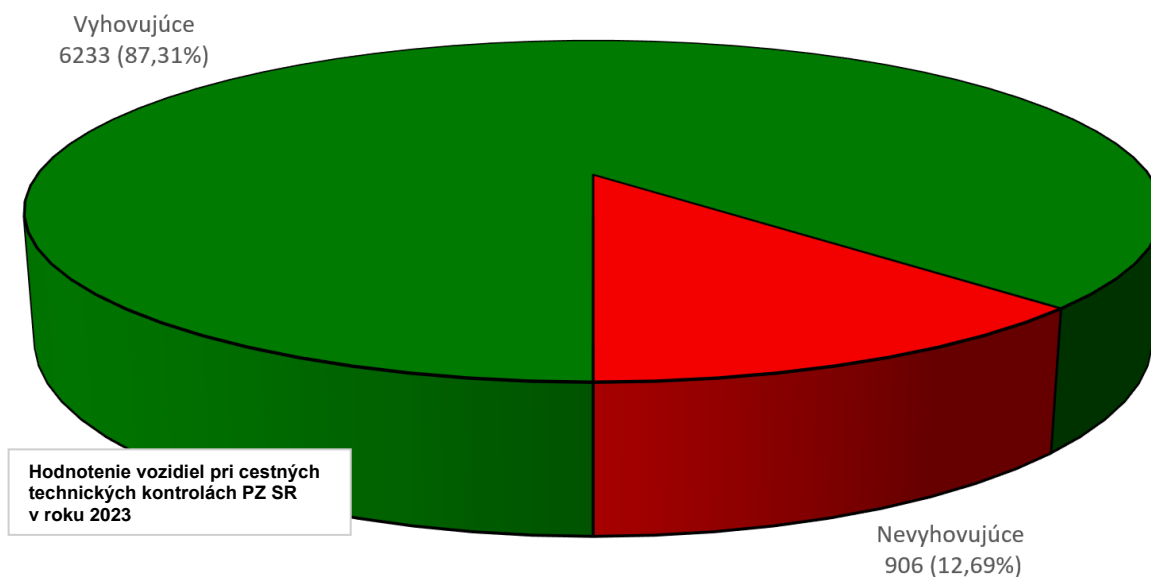
Len o čosi menej ako polovicu kontrolovaných vozidiel tvorili vozidlá evidované na Slovensku a štvrtinu poľské vozidlá. Viac ako päťpercentné podiely na celkovom počte kontrol mali aj maďarské, rumunské a české vozidlá.

Štát evidencie vozidla	Slovensko	Poľsko	Maďarsko	Rumunsko	Česká republika	Zvyšok EÚ a Švajčiarsko	Srbsko	Bulharsko	Turecko	Ukrajina	Iné	Celkom
Počet kontrol	3.156	1.848	518	474	413	256	130	106	85	76	77	7.139
Podiel v %	44,21%	25,89%	7,26%	6,64%	5,79%	3,59%	1,82%	1,48%	1,19%	1,06%	1,08%	100,00%

Podľa § 58 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov je každý rok potrebné vykonať najmenej taký počet cestných technických kontrol, aby zodpovedal aspoň piatim percentám celkového počtu vozidiel kategórie M2, M3, N2, N3, O3 a O4, ktoré sú evidované v Slovenskej republike. K 31.12.2023 to znamenalo vykonať aspoň 6.035 kontrol, vykonaním celkovo 7.139 kontrol tak bola táto požiadavka zákona splnená.

II. Hodnotenie vozidiel pri cestných technických kontrolách

Pri cestných technických kontrolách vykonávaných PZ SR je na rozdiel od STK hodnotenie len dvojstupňové – vozidlá buď technickým kritériám vyhovujú alebo nevyhovujú. **V roku 2023 bolo vyhodnotených ako vyhovujúcich viac ako 87% vozidiel kontrolovaných PZ SR, a ako nevyhovujúcich necelých 13% kontrolovaných vozidiel.**

Úspešnosť vozidiel sa výrazne líšila podľa štátu evidencie. Paradoxne, rovnako ako v predchádzajúcom roku boli najmenej úspešné slovenské vozidlá, nevyhovujúcich bolo až 22,94% z nich. Ak by sme na účel porovnania s inými krajinami v prípade slovenských vozidiel nezohľadnili tie nevyhovujúce, ktoré boli pri kontrole neúspešné výhradne kvôli slovenským národným požiadavkám (tie sa na zahraničných vozidlách neposudzujú), miera neúspešnosti by bola 17,20 %, čo je stále s veľkým náskokom najhoršie hodnotenie spomedzi všetkých štátov, ktorých vozidlá boli na našich cestách kontrolované. Dôvodom, prečo slovenské vozidlá vychádzajú v porovnaní so zahraničnými horšie, môže byť to, že kým z iných štátov sa na naše cesty dostáva len to lepšie z ich vozového parku, z našich vozidiel majú policajti štatisticky vyššiu šancu naraziť aj na tie, ktoré sú kvôli horšiemu technickému stavu používané len na krátke vzdialenosti v lokálnej doprave.

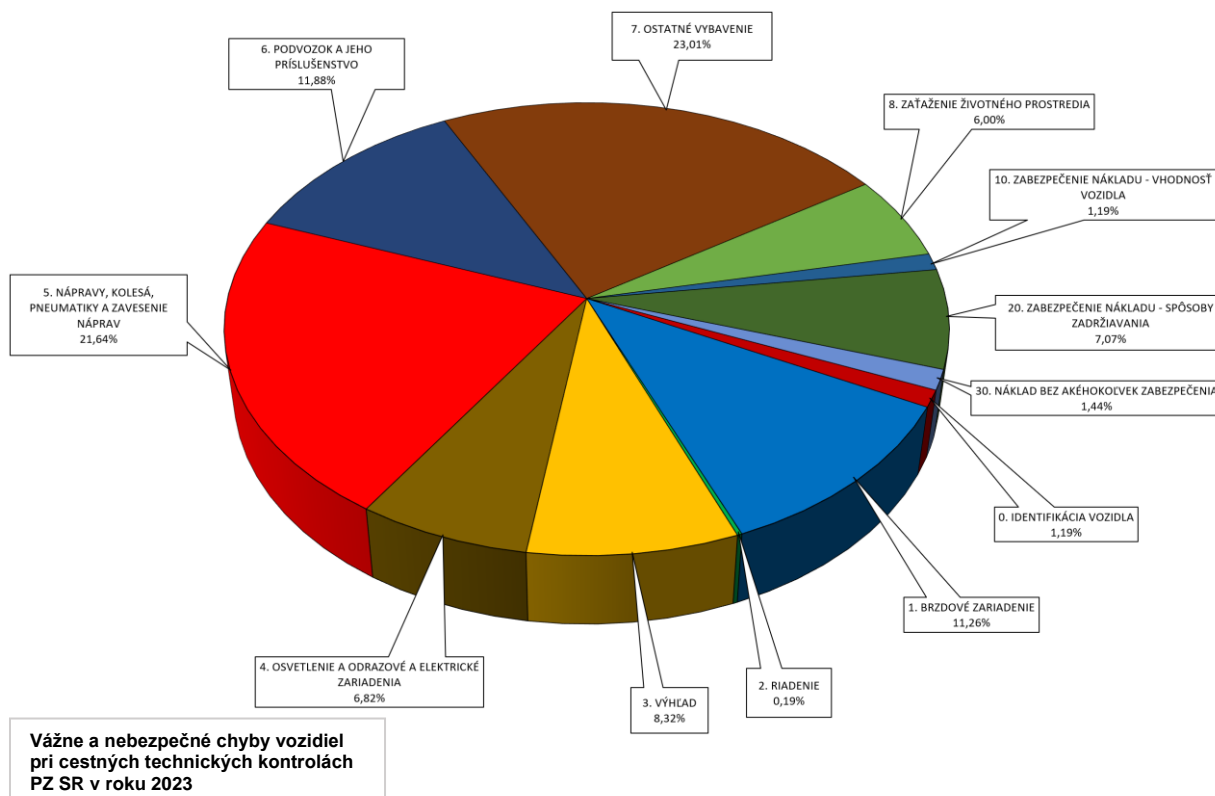
Podrobnejší prehľad je v nasledujúcej tabuľke:

Štát evidencie vozidla	Slovensko	Poľsko	Maďarsko	Rumunsko	Česká republika	Zvyšok EÚ a Švajčiarsko	Srbsko	Bulharsko	Turecko	Ukrajina	Iné
Vyhovujúce	77,06% (82,80%*)	96,21%	93,82%	94,09%	93,46%	94,92%	96,15%	99,06%	98,82%	98,68%	94,81%
Nevyhovujúce	22,94% (17,20%*)	3,79%	6,18%	5,91%	6,54%	5,08%	3,85%	0,94%	1,18%	1,32%	5,19%

* Bez zohľadnenia chýb s označením „SK“ v kóde ako dôvodov na nevyhovenie. Tieto chyby sa pri cestnej technickej kontrole posudzujú len na vozidlách evidovaných v Slovenskej republike.

III. Chyby vozidiel zisťované pri cestných technických kontrolách

Rozdelenie vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách medzi jednotlivé skupiny kontrolných položiek zobrazuje ďalší z diagramov. **Najčastejšie prichádzalo k zisteniu výskytu závažnejších chýb na tzv. ostatnom vybavení (napr. hasiace prístroje, povinná výbava, tachografy a pod.), na nápravách (vrátane kolies, pneumatík a zavesenia náprav), na podvozku (vrátane jeho príslušenstva) a na brzdách.**

V rebríčku desiatich najčastejšie zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb je zjavná prevaha chýb týkajúcich sa vybavenia vozidiel hasiacimi prístrojmi alebo poškodení a opotrebenia pneumatík. Desiatku dopĺňajú aj chyby ochrán proti podbehnútiu (vrátane nárazníkov), chýbajúce alebo neplatné periodické prehliadky záznamových zariadení (tachografov), únik oleja, chyby ABS indikované na palubnej doske a poškodenia čelných skiel:

10 najčastejšie zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb pri cestných technických kontrolách

Poradie	Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel
1.	7.2.SK.1	Hasiaci prístroj vo vozidle, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, nie je schváleného typu, má porušenú plombu, alebo nemá platnú pravidelnú prehliadku.	1,75%
2.	5.2.3.d.1	Akékoľvek vážne poškodenie alebo prerezanie pneumatiky.	1,02%
3.	6.1.4.b	Nárazník alebo zariadenie proti podbehnútiu chýba, nezodpovedá schválenému alebo predpísaným podmienkam.	0,94%
4.	5.2.3.e.1	Ukazovateľ opotrebenia dezénu pneumatiky sa stáva viditeľným.	0,84%
5.	5.2.3.SK.1	Na tej istej náprave vozidla sú použité pneumatiky, ktoré nemajú zhodný obchodný názov, názov výrobcu, kategóriu použitia, index nosnosti, kategóriu rýchlosti alebo prierez.	0,81%
6.	7.9.SK.1	Záznamové zariadenie vozidla, ktorého účel použitia vyžaduje používanie záznamového zariadenia, nemá platnú periodickú prehliadku.	0,78%
7.	8.4.1.1	Akýkoľvek nadmerný únik kvapalín, okrem vody, s pravdepodobnosťou spôsobenia škody na životnom prostredí alebo predstavujúci bezpečnostné riziko pre ostatných účastníkov cestnej premávky.	0,78%
8.	1.6.b	Kontrolné (výstražné) svetlo ABS signalizuje poruchu.	0,77%
9.	7.2.a	Vozidlo, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, ním nie je vybavené.	0,73%
10.	3.2.a.2	Výhľad z miesta vodiča je narušený v stieranej ploche čelného skla poškodením, alebo z miesta vodiča nie sú viditeľné vonkajšie zrkadlá.	0,69%

* Chyby s označením „SK“ v kóde sa pri cestnej technickej kontrole týkajú len vozidiel evidovaných v Slovenskej republike. Chyby bez tohto označenia sa týkajú všetkých vozidiel, bez ohľadu na štát, v ktorom sú evidované.

IV. Porovnanie chýb pri cestných technických kontrolách s technickými kontrolami

Do tohto porovnania boli zahrnuté len cestné technické kontroly vykonané na vozidlách evidovaných v Slovenskej republike. **Podobne ako v predchádzajúcom roku, aj v roku 2023 sa ukázalo, že štruktúra chýb zisťovaných pri cestných technických kontrolách nekorešponduje s chybami zisťovanými pri technických kontrolách na STK.** Tam pri technických kontrolách pravidelných dlhodobo zaznamenávame výrazne vyšší podiel chýb týkajúcich sa brzdovej sústavy a zariadení vonkajšieho osvetlenia vozidiel.

Rozdelenie vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách a pri technických kontrolách pravidelných (STK) medzi jednotlivé skupiny kontrolných položiek

Skupina kontrolných položiek		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)*
0.	Identifikácia vozidla	1,19%	3,10%
1.	Brzdové zariadenie	11,26%	58,12%
2.	Riadenie	0,19%	1,72%
3.	Výhľad	8,32%	1,83%
4.	Osvetlenie a odrazové a elektrické zariadenia	6,82%	15,92%
5.	Nápravy, kolesá, pneumatiky a zavesenie nápravy	21,64%	4,99%
6.	Podvozok a jeho príslušenstvo	11,88%	4,81%
7.	Ostatné vybavenie	23,01%	8,36%
8.	Zaťaženie životného prostredia**	6,00%	1,06%
9.	Doplňujúce skúšky pre vozidlá kategórie M2, M3 určené na prepravu osôb	0,00%	0,08%
10.	Zabezpečenie nákladu – vhodnosť vozidla	1,19%	- ***
20.	Zabezpečenie nákladu – spôsoby zadržiavania	7,07%	- ***
30.	Náklad bez akéhokoľvek zabezpečenia	1,44%	- ***

* Dáta z kontrol ťažkých vozidiel (kategórie M2, M3, N2, N3, O3, O4, T a R), ktoré tvoria absolútnu väčšinu vozidiel kontrolovaných pri cestných technických kontrolách.

** Cestná technická kontrola zahŕňa aj kontrolné položky, ktoré nie sú súčasťou technickej kontroly, ale emisnej kontroly.

*** Kontrolné položky skupín 10, 20 a 30 sa pri technickej kontrole pravidelnej nevykonávajú.

O tom, že brzdové sústavy a svetelné zariadenia slovenských vozidiel majú ďaleko od ideálneho stavu, svedčia dáta z technických kontrol na STK z posledných rokov. Od zavedenia efektívnejšieho systému dozoru nad dodržiavaním predpisov na STK výrazne narástol podiel zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb práve v týchto skupinách kontrolných položiek. Najmä preto, že súčasné postupy a nástroje dozoru dokážu najúčinnejšie pôsobiť pri kontrole brzd a osvetlenia. Obraz skutočnej situácie, ktorý pre tieto dve skupiny kontrolných položiek v súčasnosti dávajú dáta z STK, preto možno považovať za objektívny.

Menší počet chýb brzd a vonkajšieho osvetlenia vozidiel pri cestných technických kontrolách tak pravdepodobne nereflektuje skutočný stav vozového parku. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/47/EÚ pripúšťa dva stupne rozsahu cestných technických kontrol; počiatočnú, pri ktorej sa posudzuje technický stav predovšetkým vizuálne, a podrobnú, pre ktorú sa kontrolujúci technik rozhoduje na základe výsledku počiatočnej, a ktorá sa rozsahom, zariadeniami a metódami približuje technickej kontrole vykonávanej v STK. Je pochopiteľné, že v podmienkach, v ktorých sú cestné technické kontroly vykonávané – v exteriéri v blízkosti frekventovaných cestných komunikácií, sa technici cestnej technickej kontroly (príslušníci PZ SR) sústreďujú na chyby jednoducho a rýchlo odhaliteľné vizuálnou ohliadkou bez použitia meradiel a zariadení, ako sú práve chyby pneumatík a povinnej výbavy a poškodenia čelných skiel alebo ochrán proti podbehnútiu. **Relatívne vysoký výskyt týchto chýb na náhodne vybraných vozidlách v cestnej premávke (na ceste sú zisťované až 20 násobne častejšie než na STK) je však aj indíciou, že takéto chyby nie sú technikmi STK pri technických kontrolách pravidelných vyhodnocované správne.** Ide najmä o tie z nich, pri ktorých je len málo pravdepodobné alebo úplne nemožné, aby boli pri príprave vozidla na absolvovanie technickej kontroly na STK ich prevádzkovateľmi dočasne odstránené a po návšteve STK bolo vozidlo uvedené späť do nevyhovujúceho stavu. Podobne ako v roku 2023 možno do tejto skupiny jednoznačne zaradiť veľkú časť chýb pneumatík a väčšinu poškodení čelného skla alebo ochrán proti podbehnútiu. Z ďalších chýb, ktoré sa do TOP 10 rebríčka nedostali, ale sú na ceste zisťované niekoľkonásobne častejšie oproti STK, možno spomenúť nefunkčné zvukové zariadenia signalizujúce spätný chod, mierne častejšie je zisťovaný aj únik prevádzkových kvapalín (najčastejšie oleja).

Porovnanie výskytu vybraných vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách a pri technických kontrolách pravidelných (STK)

Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel evidovaných v SR		
		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)**	Pomer medzi početnosťou zistení na ceste a na STK
7.2.SK.1	Hasiaci prístroj vo vozidle, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, nie je schváleného typu, má porušenú plombu, alebo nemá platnú pravidelnú prehliadku.	3,96%	0,19%	20,84
6.1.4.b	Nárazník alebo zariadenie proti podbehnutiu chýba, nezodpovedá schválenému alebo predpísaným podmienkam.	2,00%	0,18%	11,11
5.2.3.d.1	Akékoľvek vážne poškodenie alebo prerezanie pneumatiky.	1,96%	0,23%	8,52
5.2.3.SK.1	Na tej istej náprave vozidla sú použité pneumatiky, ktoré nemajú zhodný obchodný názov, názov výrobcu, kategóriu použitia, index nosnosti, kategóriu rýchlosti alebo prierez.	1,84%	0,10%	18,40
7.9.SK.1	Záznamové zariadenie vozidla, ktorého účel použitia vyžaduje používanie záznamového zariadenia, nemá platnú periodickú prehliadku.	1,77%	1,27%	1,39
8.4.1.1	Akýkoľvek nadmerný únik kvapalín, okrem vody, s pravdepodobnosťou spôsobenia škody na životnom prostredí alebo predstavujúci bezpečnostné riziko pre	1,65%	0,38%	4,34
7.2.a	Vozidlo, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, ním nie je vybavené.	1,49%	0,19%	7,84
5.2.3.e.1	Ukazovateľ opotrebenia dezénu pneumatiky sa stáva viditeľným.	1,46%	0,13%	11,23

Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel evidovaných v SR		
		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)**	Pomer medzi početnosťou zistení na ceste a na STK
1.6.b	Kontrolné (výstražné) svetlo ABS signalizuje poruchu.	1,30%	0,74%	1,76
5.2.3.e.2	Hĺbka dezénu pneumatiky nie je v súlade s požiadavkami.	1,24%	0,06%	20,67
7.7.SK.4	Doplňkové zvukové výstražné zariadenie signalizujúce zaradený spätný chod chýba alebo nefunguje na vozidle, pre ktoré je predpísané.	1,14%	0,13%	8,77
5.2.3.d.2	Kordová vrstva pneumatiky viditeľná alebo poškodená.	1,05%	0,06%	17,50
3.2.a.2	Výhľad z miesta vodiča je narušený v stieranej ploche čelného skla poškodením, alebo z miesta vodiča nie sú viditeľné vonkajšie zrkadlá.	1,01%	0,08%	12,63

* Chyby s označením „SK“ v kóde sa pri cestnej technickej kontrole týkajú len vozidiel evidovaných v Slovenskej republike. Chyby bez tohto označenia sa týkajú všetkých vozidiel, bez ohľadu na štát, v ktorom sú evidované.

** Dáta z kontrol ťažkých vozidiel (kategórie M2, M3, N2, N3, O3, O4, T a R), ktoré tvoria absolútnu väčšinu vozidiel kontrolovaných pri cestných technických kontrolách.

TESTEK, a.s.

technická služba technickej kontroly